

ELŐFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 180 Lel.
 Fél évre ... 90 Lel.
 Egy negyed évre ... 45 Lel.
 Egy hónapra ... 15 Lel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG
 Aradi és csanádi egyesül-
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 22.
KIADÓHIVATAL
 Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvardul Regina Ferdi-
 nand L. (József tőlt.) 33
 TELEFON-SZÁM: 191.

Arad, 1921.

Staubert József.

Vasárnap, május 29.

Gróf Apponyi.

Magyarország Budapesttel az élén ma ünnepli gróf Apponyi Albertet. Felsőzadót meghaladó önzetlen közéleti munkásságot tisztel meg a magyar nemzet, amikor az ősz államférfi tiszteletére ma megszabású ünnepélyt rendez. A magyar nemzet egész szeretetével fordul ahhoz a nagy államférfiához, aki képességével a legtöbb eredménnyel és a legtöbb dicsőséggel képviselte a magyarságot a nemzetközi viszonylatokban. Politikai szereplése nem járt azzal az eredménnyel, amit nagy tehetségénél fogva megérdemelt volna. De ezt inkább megfontoltan mérsékelte temperamentumának tulajdonítják, amely arra ösztönözte, hogy politikai harcát sohasem akarta a kenyértörésig kiélezni. Ellenfelei nem voltak igazságosak akkor, amikor túlzott klerikalizmussal, jezsuitasággal vádolták, mert harcaiban a cél sohasem szentesítette az eszközöket.

A politikában is sok idealizmus vezette, aminek gyakran adta bizonyítékát. Ellenzéki küzdelmeiben a nemzeti közérdeknek mindig alárendelte a személyi érdekeket. Ennek legfényesebb bizonyítékát akkor szolgáltatta, amikor 1895-ben a Bánffy kormány ellen folyó ellenzéki heves csaták közben a magyar nemzetnek 1896-ban tartandó millenniumi ünnepélyre való tekintettel megteremtette a „Treuga Dei”. Meggyőző érvei alatt elnémultak a pártharcok, mert akkor az Isten békéjére volt szüksége a magyar nemzetnek, hogy millenniumi ünnepségét zavartalanul megülhesse. Ha politikai szereplését egy kis történelmi távlat tárgyilagosságával nézzük, semmi jelentőséget nem lehet tulajdonítani annak a vádnak, amely megszabású egyéniségét elvadásással akarta kisebbiteni, amikor a Széll-kormány alatt a szabadelvű párthoz lépett, majd az első Werkerle-kormány idején képviselőházi elnök és később kultuszminiszter lett. Akkori szereplése ma tiszta világításban áll, nemzete előtt és azt dokumentálja, hogy minden lépésével, még ha elvein változtatott is, csak nemzete érdekeit akarta szolgálni.

De más téren talán még nagyobb jelentőségű szolgálattal tette magát érdemessé nemzete hájára. Kiváló és ünnepeelt tagja volt mindenütt az interparlame-

táris kongresszusoknak. Krisztániában, Londonban, Párisban, Saint-Louisban és Brüsszelben a szónoki művészet hatalmas erejével képviselte nemzetét. Később Amerikában szerzett elismerést és ért el nagy hatást széleskörű műveltségével és a nemzetközi jog ismeretével. Apponyi érdeme, hogy a világ Magyarországot helyesebb tájékozódást nyert. Gondolatait angol, francia, német és olasz nyelven a szónoki erő és a beszédművészet szépségével egy-

formán tudja kifejezni, ami nemzetének is a gondviselés adományát jelenti. Mert a gondviselés adományaként kell a magyar nemzetnek fogadnia, hogy sorsdöntő bírál előtt Apponyi tárta fel a helyzetet és a nyelv lelkének erejével tudott a lelkekhez szólni. A magyar nemzetnek ezt az ünnepét bizonyára minden művelt ember megértéssel fogadja, mert ez az ünnep nemcsak a nemzeti politika, hanem az egyetemes kultúra ünnepe is.

becsületos elhatározással ítélt meg annak a feladatnak, amely jóváteszi azokat a hibákat, amelyekkel az erdélyi és a bánáti pénzügyi közigazgatást visszavetették.

Mégis fuzió.

(Műtör az Adeverul?)

BUCURESTI. Az Adeverul állítólag teljesen megbízható helyről arról értesül, hogy a nemzeti-párt és a liberálisok között esendes megegyezés jött létre. Pop C. Ástván, Goldis László, Popoviciu Mihály, Saitu és maga Maniu Gyula is a fuzió mellett vannak. Hivatalosan a fuziót csak az ősszel hozták nyilvánosságra, mert állítólag a liberálisokat akkor fogják meghívni kormányalakításra. Ebben a kormányban részt vennének Jorga, Maniu, Inculet, Goldis, Nistor és Pop-Csicsó. Vaidu állítólag néhány hívével a parasztpárttal fog fuzionálni.

Vasuti tisztviselőkből napidijasok.

A CFR, aradi kerületi vasútigazgatósága a napokban központi utasítások alapján érdekes és nagyfontosságú újítást létesített. A vasútigazgatóság a vett rendelkezések szerint az aradi üzletvezetőség hatáskörében működő esküt nem tett vasuti alkalmazottakat végleg törölte a CFR. státusából. Az el nem bocsajtott MÁV-isták ezután csupán mint napidijas hivatalnokok fogják ellátni a vasuti szolgálatot. A törölt Mávisták napidijasokká való kinevezését a legcélravezetőbb megoldásnak találta a vasútigazgatóság a MÁV-isták szempontjából is, mivelhogy az új költségvetésben nem szereplő háborús és családi pótlékok levonása folytán az állandó havi fizetés nem lett volna elegendő megélhetésük biztosítására. Az igazgatóság olyképpen állapította meg a MÁV-isták járandóságait, hogy azoknak az eddigi fizetésük egy napra eső hányadát fogják napidij gyanánt kiutalni. A kisebb-rangúak 30 leu, a magasabb rangú MÁV. tisztviselők 40 leu napidijt kapnak. Ilyen irányú előterjesztést küld fel az aradi üzletvezetőség a bucarestii vezérigazgatósághoz. Illetékes vasuti tényezőktől nyert felhatalmazás alapján arról is módunkban van hírt adni, hogy a jelenlegi tervek szerint a MÁV-isták is megkapják az esedékes részesedési járulékat.

Megegyezés

ROMA. Storza olasz külügyminiszter azon fáradozik, hogy a Lloyd George és Briand között a felsősziléziai események miatt bekövetkezett ellentéteket elsimítsa.

LONDON. A Times Franciaországnak a felsősziléziai kérdésben Angliához intézett jegyzékéből a következőket írja: Ha igazak azok az adatok, amelyeket a jegyzék felsorol, Franciaországnak joga van arra, hogy Angliától, mint szövetségesétől Felsősziléziában a francia csapatokkal való együttműködést kérje. Nem igaz az, mintha az angol közvélemény a lengyelek ellen fordult volna, s a franciák sem nézik rossz szemmel a felsősziléziai angol csapatok

Lloyd George és Briand között.

megerősítését, mert tudják, hogy Anglia semmi esetre sem fordulhat a szövetségesek ellen, s a csapatok nem a németeket vannak hívva segíteni, hanem a rendet helyreállítani.

PÁRIS. Legutóbbi események a francia kormányt erőves intézkedésre késztették. A felsősziléziai események következtében a francia csapatok parancsot kaptak, hogy a Ruhr vidéken megkezdett visszavonulást szüntessék be. A két nappal ezelőtt kiűritett Siegburgba ma ismét egy ezred francia katonaság érkezett. A francia és angol csapatok hír szerint a többi rajnai városokat is megszállják.

Lenin kivándorol.

LONDON. Egyes hírek szerint Lenin Amerikába akar utazni, hogy ott véglegesen letelepedjék. Ennek tudható be az is, hogy a legutóbbi időkben Lenin az amerikai nagy bankoknál sok pénzt helyeztet el.

VARSÓ. Ukrainából érkező hírek szerint ott újabb nagy parasztzavargások vannak. A felkelők Kiev és Snetkins között elváltak az összeköttetést.

HELSINGFORS. Pétervárot és Moszkvában a nagy élelmiszer-

Ujabb zavargások Oroszországban.

hiány következtében nagy zavargások törték ki. Szibériában a paraszt felkelők és a szovjet-csapatok között összeütközések voltak, amelyeknél a vörösök nagy vereséget szenvedtek. A felkelők Tomszk városáig nyomultak előre.

KOPENHÁGA. Revalból jelentik, hogy az orosz kormány Witebsk és Pskov kormányzóságokban hadgyakorlatokat szándékozik rendezni. E célból a két kormányzóságban nagy csapatmegerkeket vontak össze. A hadgyakorlatokat Trockij vezeti.

Arzenovici Gyula pénzügyi vezérigazgató.

CLUJ. (Kolozsvár.) A minisztertanács Manaila clujii (kolozsvári) pénzügyi vezérigazgatót felmentette állásától és utódjává Arzenovici Gyula pénzügyi főfelügyelőt, volt aradi pénzügyigazgatót nevezte ki. Ez a kinevezés messze túlnyomórészt a személyváltások keretében. Manaila az egységesítő pénzügyi politikának exponense volt Arzenovici Gyula sze-

mélyében olyan szakember került a pénzügyek élére, aki alaposan ismeri a régi magyar pénzügyi igazgatást, hiszen a magyar uralom alatt hosszú ideig magyar pénzügyigazgató volt, de ismeri az erdélyi viszonyokat is és szakismeretei révén ugyajhatja végre a szükséges egységesítést, hogy ezzel nem komplikálni, hanem javítani fogja Erdély általános pénzügyi helyzetét. Arzenovici Gyula, aki elismert régi szakember, bizonyára erős kézzel és

Harc Jókai nevéért.

Megirtuk, hogy Hegedüs Lórán magyar pénzügyminiszter nyílt levélben tiltakozott az ellen, hogy Szilágyi Miklós budapesti lapkiadó felvette a Jókai-nevet. Erről az érdekes harcról még a következőket jelentik Budapestről:

Közvetlenül a Jókai-szobor letelezését megelőzően Szilágyi Miklós lapkiadó h iradást tett közzé, amely szerint nemrég magyarosított nevéhez felveszi a Jókai-nevet azzal az indoklással, hogy őt Jókainak* egy nevelt fia örökre fogadta. Ugyanakkor a Jókai-szoborbizottságot megkereste, hogy tiszta családjának a Jókai-család mellett helyet biztosítson. Hegedüs Lórán pénzügyminiszter, kit udvalevőleg közel rokoninexusok fűznek a nagy névhez, a budapesti lapokban az esettel kapcsolatban a következő nyilatkozatot közli:

— A Jókai-ünnep hangulatát nem akarlam megzavarni egy nyilatkozattal, amellyel Jókai Mór emlékének tartozom. Ugy családom, mint a magam és azt hiszem, minden jóérzésű magyar nevében tiltakozom ezen izléstelen szentségtörés ellen. Szilágyi-Schwartz urhoz semmi közünk. Se Jókai Mórnak, sem magyatyámnak, Jókai Károlynak, sem nevelt, sem fogadott fia nem volt, tehát örökre senkit sem fogadhatott. Az Ásvai-Jókai nemzetségeknek csak egyetlen élő férfiagja van: dr. Jókai-Ihász Miklós lörentei nagybirtokos, tiszteletbeli főszolgabíró, aki ezt a nevet méltán és méltón viseli. Mi, a család többi férfiagjai mindig örizkedtünk attól, hogy a Jókai-nevet a magunkéhoz kapcsoljuk, mert úgy gondoltuk, hogy ha esetleg bármelyikünk szerencsétlenül valami hibát követne el életében, ne mocskoljuk be az ő nevét, amely nem a családunké már, hanem a nemzeté. Miután pedig a mostani névfelvével az összes körülmények szerint világosan azzal a céllal történik, hogy családok és leszármazások összezavartassanak és sunyi módon

Sesompolyogianak a történelemben, úgy hiszem, nemcsak a magam, hanem az egész jóérzésű magyar közvélemény nevében kérhetem a hatóságokat és a magyar közönséget, hogy ezen tisztességes tiltakozásomat hallgassák meg. Budapest, 1921. május 23. Tisztelettel: Hegedüs Lórán.

Uj választások Magyarországon

Megirtuk, hogy gróf Zichy János vezetésével magyar politikusok megheszléseket folytattak egy új egységes párt megalakításáról. Most Budapestről azt jelentik, hogy az új pártalakítás háttérében gróf Ráday Gedeon magyar belügyminiszter és gróf Bethlen István magyar miniszterelnök állanak. Ráday teljes erővel dolgozik a választások előkészítésén és erre az aktusra tervezik Bethlen István gróffal egy olyan politikai párt megalakulását, amely a választásba belemenne, és onnan mint kormányzópart kerülne ki győztesen.

Irodalom és művészet.

* A színház heti műsora. Vasárnap d. u. Vig özvegy. Este: Csizmadia mint kísérlet. Népszimű. Hétfő: Lakmé. Operabemutató. Kedd: Lakmé. Szerda: Cigánybáró. A Nyári Szinkör megnyitó előadása. Csütörtök: Cigánybáró. Péntek: Polgáresászár. Dráma. Bemutató. Szombat: Polgár császár. Vasárnap d. u.: Viola, az alföldi haramia. Népszimű. Este: Cigánybáró.

* A Lakmé bemutatója ünnepi jelleget ad a főszezon két utolsó estéjének. Az elmaradhatatlan siker érdekében fáradhatatlanul munkálkodnak: az operát rendező D'Arin, aki egyúttal az egyik

vezető szereplő, az összes főszereplő társai: Váradi Margit, Halmos Mici, Harmath Józsa, Benkő Elta, Ocskay, Jakabfy, továbbá nagyhatású, az operalétkörébe tökéletesen beillő keleti táncával Thomay Mása, a dirigens Gellért Pál, úgy, hogy Róna Dezső társulata a legnagyobb igényeket is kielégítő, kifogástalan két operaelőadással fejezi be egy időre működését a téli színházban.

* A nyári szinkör megnyitása a Cigánybáróval. Egy éves szünet után június elsején veszi át ismét rendeltetését a Marospart menti Nyári Szinkör, amelynek hűs nézőtere lesz hivatalos nyári hónapokban esténként befogadni a színművészetért lelkesülő publikumot. A minden oldalról türelmetlenül várt nyári szezon a legnagyobb magyar mesésző, Jókai Mór regénye nyomán megírt híres Strausz-operettel, a Cigánybáróval nyitja meg Róna színházát.

* Vasárnap két előadás lesz a színházban. Délután a Vig özvegyet elevenítik fel és este a Csizmadia mint kísérlet népszimű szerepel a műsoron.

Sándor szerb király egyik gyilkosa.

(Ujabb érdekességek a Tisza-perben.)

BUDAPEST. A Tisza per tegnapi főtárgyalásán Weidinger Gusztáv villanyszerelőt hallgatták ki, aki elmondotta, hogy Pécsen Horvát-Sanovicsal együtt volt szerb fogságban. Horvát-Sanovics a börtönben elmondotta, hogy tengerészeivel ő gyilkolta meg Tisza Istvánt. Elmondotta azt is, hogy apja Sándor szerb király egyik gyilkosa volt. Ezután Fábian Viktor hadbíró századost hallgatták ki. Elmondotta, hogy a vasuton két tengerésszel beszélgetett. Az

egyik Horvátnak mondotta magát és azzal dicsekedett, hogy résztvett a pólai tengerészlázadás szervezésében, de már elég volt neki a forradalomból és Pécsre utazik pihenni. Fábian hadbíró százados Horvát-Sanovics arcképében felismerte az illető tengerészt.

Nyugdíjasok adója.

A pénzügyigazgatósághoz ma rendelet érkezett a nyugdíjas állami tisztviselők IV. osztályu kereseti adójának kirovására vonatkozólag. A rendelet szerint a nyugdíjasok IV. osztályu kereseti adója és az országos betegápolási pótdója 1921. április 1-ével megszünt és helyette a nyugdíjra hat százalékos adót rónak ki, melyet a kifizetésnél fognak levonni a nyugdíjból és pedig azokban a városokban, melyeknek lakóinak száma meghaladja az 50 ezret, ott a 750 lei nagyságu nyugdíj adómentes marad és a hat százalékos csak ezen összegben felüli nyugdíjból vonják le. Azokban a városokban, amelyek lakóinak száma 15 és 50 ezer között van, ott a nyugdíjasok adója 600 leig adómentes. Azokban a városokban pedig, ahol 15 ezernél kevesebb lakos van, ott a nyugdíj 500 leig adómentes. Azok, akik az áprilisi és a májusi nyugdíjukat felvették, ott a 6 százalék és a volt IV. osztályu kereseti adó közötti különbséget az adóhivatalnak a legközelebbi kifizetésnél figyelembe kell vennie.

Bismarck bukása.

(Az utolsó döntő napokból.)

Bismarck herceg 1890 március 18-án történt. A bukás szenvedelmekkel teli hetek végét jelentette, amelyekben a dráma egyre gyorsabban közeledett a kifejlődéshez. Ez a dráma az akkori fiatal császár, a körülötte csoportosuló ifjú generáció és az öreg kancellár viszonya volt. Bismarck mint élő memento nyúlt bele Németország új viszonylataiba. Az 1890. év tele már vége felé közeledett. Bismarck egyre jobban érezte helyzete nehézségeit, mind inkább észrevette Vilmos kedvetlenségét és azt, hogy nem akarja többé visszatartani őt. Február második hetének elején a császár és a kancellár hosszasan tanácskoztak. „Attól tartok, mondotta Bismarck, hogy Felségednek utjában állok.” Vilmos hallgatott s ezzel megerősítette a kancellár kijelentését. Bismarck, aki emlékirataiban megírta e napok eseményeit, így írta:

— Ekkor előterjesztettem annak lehetőségét, hogy lemondok összes porosz állásomról és csak a külügyi tárcát tartom meg, hogy ezen a helyen értékesítem tapasztalataimat a császár és a birodalom érdekében. A császár helyeslően bólintott és így szólt: „Azt azonban még elvárom, hogy a katonai követeléseket a birodalmi gyűlés elé terjeszti.” A herceg erre hajlandónak mutatko-

zott, mert a katonai követeléseket nem tartotta oly fontosnak, mint a szociálista-törvényt. A porosz politikától való visszavonulásának időpontjául Bismarck a birodalmi gyűlési választások napját jelölte meg. Ha ezen a napon lép vissza, ez nem fogja befolyásolni a választásokat és nem fogják a választások eredményének sem betudni. Majd így folytatja: „Utódomul egy tábornokot ajánlottam, mert attól tartottam, hogy a szociálistákkal való konfliktusok során és talán a birodalmi gyűlés többszöri feloszlata esetén a liberális miniszterek nem lesznek igazi tanácsadói a császárnak. Csak egy katonaminiszterelnök vezetheti ki a birodalmat az esetleges bajból. Ismertem Caprivit, aki ugyan távol állt a politikától, de akire Vilmos bizton rábízhatja magát. Arról, hogy Caprivi lesz utódom, a külügyi hivatalban is, akkor még szó sem volt. Amikor Caprivi nevét említettem, a császár arcán a kellemes meglepetés nyomát vettem észre. Ugy látszik, már akkor a császár jelöltje volt. Később már tudtam, hogy Caprivi tábornoknak Hannoverből Berlinbe való meghívata a február 24-én tartott koronatanács után nem csupán katonai tanácskozások céljából történt.”

Néhány nappal később az volt a látszat, hogy Bismarck demisszióját a porosz miniszterelnökségről egész a nyárig elhalasztják. Ha nem lesz már porosz miniszterelnök, a parlamentben sok-

kal nehezebb lesz a helyzete a katonai követeléseknél. Azt ajánlotta tehát február 12-én, hogy távozását májusig vagy júniusig halasszák el. A császárra ez az előterjesztés kellemetlenül hatott. Maga Bismarck írja: „Teljesen meggyőződtem róla, hogy meg akar tőlem szabadulni. De a trónhoz való alattvalói hűségem és a jövőt illető kétségeim gyávaságnak tüntethették volna fel, ha elhagyom uralkodómat, mielőtt mindent megkísérleltem volna, hogy a birodalmat a fenyegető veszedelmektől megóvjam és védelmezem. Miután a választások eredményéről már képet lehetett alkotni, előterjesztést tettem ama meggyőződésben, hogy a császár számolni fog az új helyzettel. Min denek előtt szükségesnek tartottam, hogy az első parlamenti konfliktusok idején helyemen maradjak, hogy jövőnket a szociálista veszedelemmel szemben biztosítani segédkezzen.” A császár, mint Bismarck írja, megértette az új helyzetet, lemondott a türelm politikájáról és amikor a kancellár távozásban volt tőle, kezét nyújtott neki ezekkel a szavakkal: „Semmi megalkuvást! Március 2-án Bismarck bejelentette miniszter társainak, hogy a császár kész a küzdelem felvételére s talán ezért szükség lesz a kabinet átszervezésére. De később belátta a herceg, hogy ismét esáldott Vilmosban. Nemcsak az hozott fordulatot, hogy megérkezett a badeni nagyherceg, aki azt

mondta Vilmosnak, hogy úgy fog járni, mint nagyapja, akit karcács-hercegnek neveztek, de az is, hogy a Bismarck programjához való hozzájárulás csak pillanatnyi hangulathól származott.

Később egy alkalommal a kancellár Bötticherről beszélt a császárral. „Legyen hozzá barátságos, mondotta Vilmos.” Bismarck azt válaszolta, hogy Bötticher gyakran vétett a fegyelem ellen, sőt a parlament több tagját ellene uszította. „Alig hagytam el a palotát, írja Bismarck, amikor a császár Böttichernek legfelsőbb kézírással a Fekete Sasrendet adományozta. Engem, Bötticher felettesét, erről nem is értesítettek.” Ennek ellenére, a mely a személye ellen irányult, Bismarck még mindig remélte, hogy császárját megtarthatja politikai irányának. De ez nem volt igaz. Március 9-én megérkezett Berlinbe Frigyes badeni nagyherceg és vele erősödött Bismarck ellenes tábor. A császár ezekben a napokban nem is akarta látni Bismarckot. Ez jel volt arra, hogy nemcsak szívesen veszi szolgálatait, hanem feleslegeseknek is tartja azokat. Március 15-én Bismarck fontos politikai kérdésekben tanácskozott Vilmossal. Ez a tanácskozás a császár és a kancellár közötti végleges szakítással végződött és Bismarck megbukott.

A volt detektiv bunei.

Már nyolc hónapja foglya az aradi ügyészség fogházának Darabucz Mihály, az aradi államrendőrség volt detektívje, akit valóságos bűnhalmazzal vádol az ügyészség. Ma tárgyalta először ügyét a Bittó József táblabíró elnöklete alatt működő hármastanács. A detektiv, aki többektől pénzt csalt ki és lopott, majd zsarolt és sikkasztott, az aradi rendőrségen beismertő vallomást tett, de a vizsgálóbíró előtt sok mindent visszavont azzal a megokolással, hogy a rendőrségen kényszerítették a vallomásra. Sok tanút kihallgattak ebben az ügyben. **Mona Ananie** detektiv elmondta, hogy a ruháit bizta szállítás végett Darabuczra, aki azonban a ruhákat eladta és a pénzzel megszökött. **Jancu Traján** azt vallotta, hogy rábizta a vádlóra Drágyics orvos műszereit és ő ezt eladta 6000 leiert. **Hoffmann Lajostól** 2500 leit kért kölcsön és azt nem adta vissza. **Kardos József** vendéglős azt vallotta, hogy Darabucz azt mondta, hogy van neki tíz mázsa buzája és majd ezt neki fogja adni. Ebben a reményben adott enni Darabucznak sőt még pénzt is kölcsönzött neki. Darabucz Mihály azzal védekezett, hogy a muzsikus cigányok nagymennyiségű pénzt loptak el tőle és így kényszerhelyzetben volt. Azért követte el a büncselekményeket. Nagyon megbánta a tettet. **Dr. Bauer Félix** ügyész vádbeszédében többrendbeli zsarolással, sikkasztással és lopással vádolta Darabuczot. A védő hosszúságú beszédében a bizonyítási eljárás kiegészítését kérte és több tanút nevezett meg. Többek között azt a tényt kívánta bizonyítani, hogy a vádlottat a rendőrségen kényszerítették a vallomásra. A bíróság hosszúságú tárgyalás után elrendelte a bizonyítási eljárás kiegészítését és többek között **Miscutia** Illés volt bűnügyi osztályfőnök, rendőrkapitány kihallgatását is. **Dr. Bauer** ügyész ezután a védő több pontját visszavonta, így a sikkasztás vádját és a zsarolás vádját. A védő erre a vádlott ideiglenes szabadlábrahelyezését kérte. **Dr. Bauer Félix** ügyész nem ellenezte a szabadlábrahelyezést. A bíróság ideiglenesen szabadlábra helyezte Darabucz Mihályt azzal a megszorítással, hogy szülőhelyét, Dévát nem szabad elhagynia csakis a fővárosig előzetes engedélyével. Indokolásában kimondta a végzés, hogy Darabucznak jómódu szülei vannak, akik ellátást biztosítanak neki és így a szökésétől nem kell tartani.

SVÁJCI ÚJSÁGÍRÓK MAGYARORSZÁGON. Budapest. Ma 25 svájci újságról érkezett Budapestre, hogy a magyar viszonyokat tanulmányozzák.

Apponyi jubiláris beszéde.

Hirt adtunk arról, hogy gróf Apponyi Albertet tegnap a magyar nemzetgyűlés ünnepelésben részesítette 75-ik születésnapja és közéleti működésének 50-ik évfordulója alkalmával. Az ünnepelésről még a következőket jelenti budapesti tudósítónk:

Rakovszky István üdvözölte a tegnapi ülésen gróf Apponyit. Dacára annak, mondotta, hogy lesújtott nemzet vagyunk, nemcsak nemzetünk egyik legnagyobb élő fiának (a képviselők ekkor felálltak és percekig éljeneztek és tapsoltak) 75-ik születésnapját és parlamenti működésének félszázados évfordulóját ünnepeljük, de nemzetünk megújulásának, országunk újjáébredésének hitét is. A nemzetkultúrának, a szívós életterőnek olyan eszközeivel rendelkezik, amelyeknek érvényesülniük kell, mert a nemzet élni akar és élni fog. Indítványára a nemzetgyűlés kimondta, hogy Apponyi iránt érzett hálás elismerését a jegyzőkönyvben örökíti meg.

Gróf Apponyi Albert válaszában többek között kijelentette, hogy az a korszak, amelybe parlamenti működésének nagyrésze esik, nagy alkotásokat adott az országnak úgy kulturális, mint gazdasági téren, amelyeknek nagyságát most látjuk, amikor romokban hever az ország. Neki osztályrészül jutott, hogy a nemzet

Új vámrendelet Magyarországon.

A külforgalmi ügyek szabályozása

Budapest. Rövidesen kormányrendelet jelenik meg, amely kimondja, hogy ha nem aranyban fizetik a vámokat, akkor papírpénzben mindig az arany hozzávetőleges árfolyamának megfelelő összegét kell leróni. Ezt a pénzügyminiszter rendelettel szabja meg és a legközelebbi rendeletben 3400 százalék lesz a vámtelpez. Olyan áruk után, melyek fontos segédanyagok, vagy mint fontos közszükségleti cikkek Magyarországon egyáltalán nem, vagy csak alig állíthatnak elő, jövőre sem fizetik az aranyvám teljes összegét. Két összefoglaló jegyzék is megjelenik majd, az elsőbe tartozó áruk ezentúl is csak 1100 százalékos, a másodikba tartozó áruk pedig 1900 százalékos felpénz alá fognak esni. Érdekes, hogy a rendelet kiadása alapján Rimamurányi vasmű erősen leszállítja árait és ezt a nagyobb termelés folytán bekövetkező olcsóbb üzemi költséggel indokolja. Behatóan foglalkozik a kormány a behozatali szabad lista szűkítésével, mire nézve főleg a vasutnak és gépiparnak, továbbá a textil- és bőriparnak vannak előterjesztések. Vezetőszempont itt az, hogy miután a békeszerződés értelmében csak az aranyparitásig emelhetik a vámokat, a korona ja-

egész munkáját rombadőlni lássa, de osztályrészül adatott az is, hogy a romokból való újjáépítés munkájának részese lehessen.

A képviselők felállva tapsoltak. Ma a nemzetgyűlés az országos Apponyi ünnep miatt nem tartott ülést.

BUDAPEST. Gróf Apponyi Albertet hatvanhat város és község választotta meg díszpolgárává, közöttük Csanádpalota, Dombegyháza, Mezőhegyes és Makó.

BUDAPEST. A mai országos Apponyi ünnepen **Rákosi Jenő** volt az ünnepi szónok, aki hatalmas beszédben méltatta Apponyi hervadhatatlan érdemeit. A magyar kormány nevében gróf **Bethlen István** miniszterelnök, a hadsereg részéről báró **Willerding Rezső** hadseregfőfelügyelő, azután a közélet minden szervének szónoka üdvözölte Apponyit.

BUDAPEST. Gróf **Bethlen István** magyar miniszterelnök gróf Apponyi Albert tiszteletére ma este ünnepélyt rendezett, amelyen részt vettek **Horthy Miklós** kormányzó, **József** főherceg, a kormány tagjai, a zászlós urak, a nemzetgyűlési képviselők, a főrendek, a titkos tanácsosok, valamennyien családjukkal, továbbá az egyházi és világi főméltóságok, a tábornoki és diplomáciai kar, a társadalom, közélet, irodalom, sajtó, és művészet képviselői.

vulása esetén beáll az a helyzet, amidőn ez az intézkedés nem nyújt majd elég védelmet a magyarországi iparnak s így tehát beviteli korlátozásokkal kell operálni. Mindezekkel párhuzamosan történik majd intézkedés a kiviteli szabad lista olyarányu bővítésére, hogy az iparcikkek túlnyomó részének kivitele szabadon történhetik. A korlátozások leginkább csak fontosabb élelmiszerekre és Magyarországon feldolgozható nyersanyagokra fognak kiterjedni.

A volt honvedlaktanya renoválása.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a városi tanács nyilvános árlejtést hirdetett a Stráda Marasesti (Kossuth-utcai) volt honvedlaktanya renoválására. Ma délben 12 órakor járt le a pályázati határidő **Zubor Andor** gazdasági tanácsos az ajánlattevők jelenlétében bontotta fel a versenypályázatokat. Összesen hét ajánlat érkezett. Az ajánlattevők a következők: **Éberlein Ferenc**, **Steiner József**, **Trithaler Ferenc**, **Maszni János**, **Tabakovits Emil**, **Kroni s Vandracsek** és **Graf Sándor**. Az ajánlatokat a városi tanács által kinevezett bizottság fogja felülvizsgálni. A bizottság tagjai: **Berzován János** főszámvevő, **Zubor Andor** gazdasági tanácsnok, **Bokszán Károly** Acsev főmérnök, **Sófalvi György** iparügyi titkár és **Vass Barnabás** mérnök. A bizottság a legelőnyösebb ajánlatot fogja ja-

vasolni elfogadásra a városi tanácsnak, amely a jövő hét elején megtartandó ülésén fog dönteni a felett, hogy kit biz meg a volt honvedlaktanya épületének renoválásával.

Válópör-járvány

Londonban.

London. Egy angol újság foglalkozik az angol fővárosban elterjedt válópör-mániával és több kirívó esetet közöl, amelyekről Londonban mostanában sokat beszélnek. A legtöbbet lord **Torrington** válópöréről beszélnek. A lord 1910. évben nagy feltűnés közepette nőül vette **Suray Eleanor** kisasszonyt, aki a Gaiety-színháznak volt a művésznője. A házasságot először a londoni anyakönyvvezető pecsételte meg, de ez a házasságnak kevés volt, Párisba utaztak és az ottani angol nagykövetségen újból összeadták magukat. Ugyáztik azonban a kettős házasságtörés sem segített, mert a lord hazatérve a háborúból, semmi szín alatt sem mert hajlandóvá válni feleségéhez, inkább Ostendébe utazott egy csinos szőke leánnyal. **Lady Torrington** tehát megindította a válópört, amelyből győztesen került ki és most visszamehet a színházhoz.

Rilands József őrnagy esete sem érdekes. Az őrnagy, aki jelenleg a légügyi minisztérium egyik osztályának vezetője, a háború alatt csinált katonai karriert. Miután azonban közlegényből törzstisztlé lépett elő, megszökött az ilalt is. Amikor hazalért a háborúból, nyilván az ital hatása alatt gyakran megverte a feleségét és volt rá eset, hogy az általa kiírtelt palackokat az asszonyhoz vágta. Ami azonban a legbosszantóbb, hogy az asszony válópör esetében előadja, meg sem akarta csókolni a feleségét és minden ilyen felszólítást ridegen elutasított. Időközben pedig bevalloita, hogy egyik barátja révén apai örömlöknek néz elébe. Az angol bíró persze a férj hibájából kimondotta a válást.

Macpherson Katarina is beadta a válópört. A nő felesége **John Thomas Macpherson** munkásvezérnek, aki egy ideig az alsóházak is tagja volt. A munkásvezér egy szép napon bucsút mondott a politikának. Manchesterbe utazott és hogy ne legyen egyedül, összeállt **Norman** kisasszonnyal. Amikor visszatért Londonba, bevalloita feleségének Manchesteri kalandját, később pedig levelet intézett hozzá, amelyben három font sterling helyi apánást ígér neki, ha elválnak tőle. Az asszony belement az üzletbe, beadta a válókeresetet és a munkásvezér most már szabad ember.

A londoni színházi világban azonban legjobban érdekli egy színésznő válópöre. A válópör hősei **Holme-Sunner** névű színész és **Bannerman Margareta** színésznő. A pört az asszony indította meg azon a jogcímen, hogy a férje brutális. Keresetében a nő elmondja, hogy férje gyakran megverte őt, ami teljesen aláasta egészségét. Azonkívül férjének még egy szerződélye volt: csekkeket állított ki és ráparancsolt az asszonyra, hogy gondoskodjék fedezetéről. Ezenkívül pedig rettentően féltékeny volt. Egy ízben például, amikor **Piccadilly** egyik éttermében egy neki közönséges bankárnak visszaköszönt, a férje hazavitte, karjánál fogva félrécigálta a lépcsőn, a lakásban megverte és megakadályozta, hogy telefonon segítséget hívjon. Még a színház díttözőjében is juszultta és azzal fenyegette, hogy lebontja a vítriont. A bíróság a színésznőnek mondta ki és a feleséket elválasztotta.

HIREK.

— **AZ UJ TÁBLAI ELNÖK ÜDVÖZLÉSE.** Az igazságügyi kormány néhány nappal ezelőtt kelt rendeletével nevezte ki a timisoarai (temesvári) ítélőtábla elnökévé Martu Sándort, aki ma táviratban üdvözölte az aradi királyi törvényszéket. Dr. Moldován Silvius törvényszéki elnök ma összehívta a törvényszéki bírakat. A bírói kar a gyűléstől üdvözlő távirattal ke-reste fel az új táblai elnököt.

— **Az Aradi Közlöny a Neue Freie Presseben.** Nemrégiben egy oluj (kolozsvári) jelentés alapján közöltük egy román igazságügyi miniszteri tanácsos nyilatkozatát, amely szerint az illető hajlandó a bíróság elé állni vallomásával, hogy a Tisza-pörben szereplők ártatlanok, mert mások gyilkolták meg gróf Tisza Istvánt. Közleményünket átvette a Pesti Hírlap is, amelynek egyik munkatársa tudósítja a bécsi Neue Freie Pressét. A bécsi világlap május 21-iki száma közli budapesti keltezésével a mi közleményünket és cikkében hivatkozik az Aradi Közlönyre.

— **AUSZTRIA NEM ENGED.** Bécs. Hivatalosan közlik: Az osztrák kormány irásban fogja tudatni a magyar delegátusokkal Nyugatmagyarország ügyében elfoglalt álláspontját. A jegyzék azt mondja, hogy az osztrák kormány a nyugatmagyarországi kérdésben nem engedhet álláspontjából, amely a saintgermaini békeszerződésben és a legfelsőbb tanács ítéleteit döntéseinek alapszik.

— **Elítélték az első háborús bűnösöt.** Lipcse. Az itteni törvényszék kihirdette ítéletét a hadibűnösök ellen indított bűnperben. A törvényszék a vádlottakat tíz havi fogságra ítélte. Legközelebb Müller Emil karlsruhai ügyvéd, szolgálton kívüli kapitány kerül a vádlottak padjára, aki ellen az a vád, hogy a hadifoglyokat bántalmazta.

— **BATTHÁNY ELSZÁMOLÁST SÜRGET.** Budapest. Gróf Batthány Tivadar nyílt levelet intézett a magyar nemzetgyűléshez s ebben a bécsi Magyar Ház múltjának elszámolását sürgeti és azt kéri, hogy az eredeti nyugtáit és okmányokat megtekinthesse.

— **A román k. h. főgimnáziumban az évről vizsgálatok rendje a következő:** Junius 7-én utolsó előadási nap s az I—II. oszt. magántanulók írásbeli vizsgálata, junius 8. az I—II. oszt. magántanulók szóbeli vizsgálata, 9-én d. e. tornanappal az AAC. pályán, 10-én a III—VII. oszt. magántanulók írásbeli, 11-én szóbeli vizsgálata. A magántanulók dolgozataikkal tanulmányaikkal, főleg olvasmányaik kimutatásával, összes okmányaikkal s a díjak lefizetését igazoló nyugtával tartoznak megjelenni. A rendes tanulók hittanvizsgálatai junius 10-én, többi vizsgálatai junius 13—21. közt lesznek. Az érettségi szóbeli vizsgálatok junius 24-én veszik kezdetüket. Évről és Te dem. junius 29.

— **JUTALOM A GRALLERT-FÉLE BETÖRÉS TETTESÉNEK ELFOGATÁSÁÉRT.** A Grallert-cég 10 ezer leit deponált ma Grilla Ovidiu rendőrprefektusnál, a mely összeget annak fogják kiutalni, aki a Grallert féle betörés tettesét elfogja, vagy annak nyomára vezet. A rendőrség újabban a Romániával szomszédos államok, így Magyarország, Jugoszlávia és Csehszlovákia összes határrendőrségeit táviratban értesítette az elűnt ékszerek minőségéről és a nyomozás folyama alatt a tettes személyére megállapított adatokról.

— **Dohánycsempészség.** Az aradi királyi törvényszék csempészbírósága nemrégiben ítélték Gavra Anna pecikai (pecskai) lakos felett, akit azzal vádolták, hogy a magyar határ mentén rendszeresen foglalkozott dohánycsempészséggel. A bíróság bűnösnek mondotta ki és ezért 5000 lei pénzbírságra ítélte. Tekintve, hogy Gavra Anna nem képes ezt az összeget megfizetni, a pecikai (pecskai) csendőrség a mai napon beszállította az ügyészségi fogházba, ahol egy félétet kell leülnie a pénzbüntetés megváltása címén.

— **A Boulevard Dragalina Apponyikörút 8. számú ház lakói a fűtési díjakból fennmaradt 525 leit az aradi (Stefánia) Anya- és Gyermekvédő Szövetség részére adományozták. A nemes szívű adományért ezúton mond hálás köszönetet az Elnökség.**

— **Eljegyzés.** Márton Kalóka Béhagymás, Rein Jakab Arad. jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Házasság.** Schulhof Ágnes (Déva) és Dr. Kugel Ede (Arad) házasságot kötöttek.

— **Az összedült korcsma.** Hübner János ujszentannai kereskedő a községtől kibérelte a községi ligetet és ott korcsmát építtetett. A község a csatornázást közvetlenül Hübner korcsmája alatt vezette el olyannyira, hogy a víz összedöntötte a korcsmát. Hübner beperelte Ujszentanna községet 25000 lei kártérítésért, mert szerinte ennyibe került az épület felépítése. Azonkívül további 20.000 leit követelt elmaradt haszon címén. Ma tárgyalta az ügyet az aradi királyi törvényszék Mészáros tanácsa és elrendelte a bizonyítás kiegészítését.

— **Vörös Henrik ur ravatalára szánt koszorú megváltása címén az aradi Lloyd-társaság 500, dr. Lukács Jenő ur 300 leit adományozott az aradi (Stefánia) Anya- és Gyermekvédő Szövetség részére. A nemes szívű adományokért ezúton mond hálás köszönetet az Elnökség.**

— **Az aradi Anyavédő-Egyesület folyó hóban tartott közgyűlésén elhatározta, hogy szülőintézetében továbbra is a cluj államtitkárság által a nyilvános jellegű és a kórházak részére megállapított ápolási díjakat fogja szedni külön-szobás ápolásaitól. A ma is érvényben lévő 18527—1920. számú rendelet szerint ezen ápolási díjak a következők: I. osztályú külön-szobában napi 70, II. osztályú külön-szobában napi 40 le. Ezen díjakban a teljes ellátás befoglaltatik, tehát semmi más címén (ételmezés, fűtés, világítás, kiszolgálás, stb.) külön díjazás fel nem számítható. Vagyonfajánok természetesen ingyen ápolásban és kezelésben részesülnek.**

— **Újabb politikai párbaj Magyarországon.** Budapest. Szilágyi Lajos nemzetgyűlési képviselő egy ülésen kommentálta gróf Károlyi Imrénének a Beniczky-ügyben ismeretes hírlap cikkét Gróf Károlyi Imrénének magára nézve sértőnek találta a kommentálást és provokáltatta Szilágyit. A ségédék kardpárbajban állapodtak meg, amelyet tegnap vívtak. A párbajban mindketten megsebesültek.

— **EGY TÁBORNOK — LIPPA SZENÁTORJELÖLTJE.** Timisoara (Temesvár) A lippai szenátor pótválasztáson Secuceanu parasztpárti és Domasniaru tábornok, volt aradi helyőrségi parancsnok lép fel liberális programmal. A pótválasztás június 15-én lesz.

— **Vonatpontossággal indul naponta rendszeresen reggel 8-kor a Franco Romana kényelmes személyszállító autója Aradról Oradea-Marera. Jegyeket a városi menetjegyhivatal (Bulevardul Regina Maria 21.) árulja.**

— **Az aradi és ortloei (Kürtös) vámhivatalhoz a román k. r. pénzügyminisztérium rendszeres vámügynökséget létesített. Az elvámolási ügyek kezelésével Rubinstein Mór helybeli közismert szállító cégtulajdonos bízott meg, ki működését fenti vámhivataloknál megkezdte.**

— **A villanygyári robbanás áldozatai.** Ma délelőttre volt kitűzve a villanygyári robbanás áldozatainak a felboncolása, de ez nem történhetett meg, mert a halottaskamrában a boncolászatlan ügyszőlővő össze kellett gyűjteni a darabokból álló holttesteket. Sandrik Mihály és Lepich József holttestének minden darabja külön hevert az asztalon. Oly alapos munkát végzett a robbanás. Sommer Nándor vizsgálóbíró jegyzőkönyvet vett fel.

— **BORZALMAS AUTOSZERENCSÉTLENSÉG.** Bécs. A bécs-ujhegyi országúton eddig ismeretlen emberek drótkötélet feszítették ki. Két autó nekiment a drótkötélinek s mindkét gépkocsi utasai szerencsétlenül jártak. A drótkötél egy bécsi mérnök fejét szellette. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Az Arader Zeitung napilap lesz.** Az Arader Zeitung legutóbb megjelent száma azt írja, hogy 150 ezer lei alaptőkével német központi nyomda, újságladó és könyvkereskedői részvénytársaság alapul, amely 50 ezer lei részvényértéssel átveszi az Arader Zeitungot. A részvénytársaság alapítói azt tervezik, hogy az Arader Zeitungot, amely eddig hetenként jelent meg, napilappá alakítják át.

— **Az evakuálások.** Mivel az evakuáló-bizottság ezennel csak fellebbezéseket fog tárgyalni, a bizottsághoz beadott kérvényeket, melyek hat hónap óta tetemesen megnövekedtek, áttette a városi tanácshoz. A városi tanács a hétfői tanácsülésen fog hozzá a kérvények letárgyalásához, amely előreláthatólag tíz napig tart.

— **Vaggonrablók a törvényszék előtt.** Az aradi királyi törvényszék Bittó József táblabíró elnökelete alatt működő bűntörvényszék ma délelőtt Izsák Pétert vaggonrablásért három havi elzárásra ítélte. Izsák a múlt évben egy kiskorú társával együtt az aradi állomáson feltört egy vagonot és abból élelmiszereket lopott.

— **Elég hat óra is.** A bucaresti vezérigazgatóság értesítést küldött az erdélyi üzletvezetőséghez, amely szerint a nyári időtartam alatt a vasuti személyzet hivatalos óráit redukálni fogják. A nyári munkaidő napi hat óra lesz: reggel 7 órától déli 1-ig. Értesülésünk szerint Timisoarara (Temesvárra) már megérkezett a vezérigazgatóság ilyenirányú rendelete.

— **Bajnoki footballmérkőzés Törökvs — AMTE május 29-én vasárnap, d. u. 6 órakor az AAC pályán.**

— **AVTE — ATE barátságos mérkőzés vasárnap, f. hó 29-én d. u. 6 órai kezdettel az ATE Óvártéri sporttelepén.** Előzőleg a két egyesület II. csapatai játszanak. Jegyek elővételben Bauer Gyulánál.

— **Az aradi utcák új elnevezése** folyamatos, hogy a közönség az új elnevezéseket ismerje, mely célt egy most megjelent füzet hozzátartozó kis városi térképpel szolgálja. Az összeállítás olyként történt, hogy úgy az új, mint a régi elnevezés valamint az utcák fekvése, a térképen igen könnyen megtalálható. A mű minden könyvkereskedésben kapható.

— **A sikkasztó postamester szabadrabon.** Az aradi királyi törvényszék vádnácsa ma délelőtt tartott ülésén a sikkasztással vádolt kristyóri postamestert Gidófalvi Bélát szabadrabra helyezte, meret valószínűnek látszik, hogy a postamester nem sikkasztott, hanem mindössze csak könnyelmű mulasztás esete forog fenn. Gidófalvyt még a délelőtti órákban szabadon bocsátották.

— **Érvényben vannak a régi törvények.** Bucaresti. Groza Péter, Erdély minisztere Az Adeverul egyik szerkesztője előtt kijelentette, hogy Erdélyben a még mindig érvényben levő törvények addig maradnak fent, amíg azokat törvényhozási úton másokkal helyettesítik.

— **Szabadon az egyik dohánycsempész.** Foglalkoztunk a nagyszabású németországi dohányfoglalással, amellyel kapcsolatban megemlítettük azt is, hogy egy Tóth András nevű aradi ügynököt letartóztattak, ki a nagyarányú vásárlást eszközölte. Tóth Andrást most 100.000 lei óvadék ellenében szabadrabra helyezték.

— **Pech a szerelmében.** Legvilkolt vicc. Házasság hajajaj! Esetem a telefonnal, Sulyos teleplezés, Pompás eszme. Szél a Marosparton, Tündérmese, Egy kis történet, Új közmondások, Szenzációs hírek, Tréfás apróhírdetések, stb. című érdekes cikket közöl a népszerű „Aradi Fáklya” legújabb száma.

— **Felboncolták a vitriolos merénylet áldozatát.** Tegnap közöltük, hogy Weinberger Feernc iparos vitriolos merényletet követett el Peréy Amália ellen, akivel közös házartásban élt. A leány tegnapelőtt behalt sérüléseibe. Dr. Bradean Athanáz vármegyei főorvos Sommer Nándor vizsgálóbíró jelentésében a kórház halottaskamrájában megboncolta fel Peréy Amália holttestét. Weinberger letartóztatását elrendelte az ügyészség.

— **Nyári menetrend a borossebes-menyházi vonalon.** A borossebes-menyházi vonalon jelenleg hetenként négyszer: kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnapon közlekedő személyvonatpár a fürdőidényre való tekintettel június 1-től naponta fog közlekedni.

— **Cseh tengerészek.** Páris, Toulonban nagyszabású cseh tengerészeti haditengerészeti kiképzése folyamatban van. Hír szerint a cseh hadsereg haditengerészeti különítménye a Földközi tenger szorokát fog kapni.

Szmrecsányi lemondott az Ébredő Magyarok elnökségéről. Budapest. Szmrecsányi György, az Ébredő Magyarok egyesületének elnöke levelet intézett az egyesület vezetőségéhez, amelyben bejelentette, hogy az elnökségről lemond.

Alkalmi ajándékok legjobb beszerzési iorrasa a Szépművészeti Szalon (Ortutay-palota) Régiségek, szönyegek, képek, szobrok, modern és antik műtárgyak vétele, eladása, cserélése és bizonyítványi árusítása.

A filmszínész kalandja.

(Tolvaj lengyel nagykereskedő.)

Berlin. Buttler Lizi hírneves filmszínész taval nyáron megismerkedett Ginsburg Leo dugzag lengyel kereskedővel, aki rávette a színésznőt, hogy töltsék a nyarat Kohlberg fürdőhelyen. A Strand Hotelben vettek szállást, ahol a filmprimadonna szobája mellett volt a kereskedő szobája. Junius 24-én Ginsburg sétálni ment a színésznővel, majd a strandra érve, leheverészték. A kereskedő hirtelen rosszul lett s engedelmet kért a hölgytől, hogy a legközelebbi gyógyszerárba menjen. El is ment s körülbelül 20 perc múlva visszatért azzal, hogy már jobban érzi magát. Tovább sétáltak és estefelé visszatértek a szállóba. Ott a színésznő legnagyobb meglepetésére konstátálta, hogy távollétében a bőröndjét feltörték és abból majdnem egy millió márkát érő ékszereit ellopták. A rendőrség sokáig nyomozott, de hiába. Amikor azután Buttler kisasszony egy alkalommal megemlíti a rendőrség gyanuba vette a kereskedőt, letartóztatta és vallatni kezdte. Ginsburg tagadott, de mégis sikerült két büntársát kinyomozni, akiknek vallomásából kiderült, hogy Ginsburg előre tudott az ékszerekről s már a fürdőbe való utazást is azzal a céllal rendezte, hogy az ékszereket megkerítse. Kiderült az is, hogy a filmszínész több százezernyi rubelt bízott rá s ezt elsikkasztotta. A berlini büntető bíróság most tartotta ebben az ügyben a tárgyalást, de ítéletet nem hozott, mert Buttler Lizi nem jelent meg a tárgyaláson.

Per az eladott gyógyszerért miatt.

Még 1914. áprilisában Szokoly Sándor gyógyszerész eladta a Pia ta St. Sava (Kelemen-téren) lévő „Irisz” gyógytárát Niedermayer Ferencnek aki a 110,000 lei vételárból 50,000-t azonnal kifizette, a további 60,000 lei kifizetésére pedig 1916. áprilisáig kötelezte magát. Közben Niedermayernek be kellett vonulnia. Így nem fizetett és csak a háboru végén fizette ki tartozását. Időközben a háboru alatt Szokoly próbálta a gyógytárát visszairatni a saját nevére, de a belügyminiszter nem engedte meg. Most Szokoly kártérítési pert indított Niedermayer ellen, mert a gyógyszerár most lényegesen többet ér. Az aradi törvényszék ma délelőtt megtartott tárgyaláson elutasította keresetét Szokolyt és kimondta, hogy Niedermayer semmiféle kártérítésre nem tartozik.

Nem osztják fel Felsősziléziát.

LONDON. Az itt működő nemzetközi döntőbíróság Felsőszilézia felosztása ellen foglalt állást. A döntőbíróság reméli, hogy Anglia nem fogja megengedni, hogy Németországot bármiféle célzériuségi okokból megfosszák a népszavazás eredményétől.

LONDON. A szövetségesek azt tervezik, hogy Felsősziléziát a Saar-állam mintájára autonómállammá alakítják át.

A szellemvár.

Ez a riportom tőlem egészen távol eső okokból valóságos rémmese lesz, de ezuttal a szellemek a hibásak, akik a legarcátlanabb módon veszélyeztetik az utóbbi időben Arad közbékéjét. A rossz szellemek Aradom az utóbbi időben nagy tért hódítottak. Egy spiritiszta ismerősömet, aki különben az aradi városi színház egyik közkedvelő tagja, interjuvoltam meg erre vonatkozólag, aki több kérdésben, ami a nagy közönség, de főként a hitetlenek előtt teljesen sötét ködbe van burkolva, adott nem remélt felvilágosítást.

— A rossz szellemek tényleg az utóbbi időben veszedelmesen nagy hatalomhoz jutottak városunkban. Ez ellen nem lehet semmit sem tenni. Legfeljebb az egész városnak spiritiszta-társaságokba tömörülni és a jó szellemek barátságával elriasztani a gonoszokat. Meg kell konditánunk a vészharangot. A helyzet cseppet sem rózsás.

Mikor kicsit még hitetlenkedtem és bizonyítékot kértem, felhívták, hogy menjek el a Közép-utcába, ahol egy házat már hetek óta megszállva tartanak a gonosz szellemek. Ugyan ő nem tanácsolja, hogy bemenjek, mert a házigazda leányát máris megrohotta a szellem, vagyis az egyik rossz szellem nem akar belőle kiköltözni. A spiritiszta-társaság már több ízben benn volt a házban és jószellemekkel próbálta kihessegetni a szerencsétlen leányból a gonoszt, de mert annyi sok a hitetlen ember, ez mind a mai napig nem sikerült. Én mindezen ijesztgetések dacára nekivágtam a Közép-utcai szellemvárnak. Elvégre az ember csak egyszer él és több alkalma ugy sincs a rövid földi életében kiismerni a szellemek életét. A ház kívülről legkevésbé sem mutatta, hogy szellemek laknak benne, de azért én mégis óvatosan nyomtam le a kilincset. De mikor láttam, hogy az ajtó engedelmesen enged, beljebb merészkedtem. Egy öreg asszony sponót tisztított az eresz alatt. Óvatosan szobáereszkedtem vele. Mikor a szellemekre tereltem a szót, egész kétségbeesett:

— Jal tekintetes ur, kérem, ne is tessék kérdezni, mert már minket egész tönkre tettek azok a bestiák. Így nappal nem igen jönnek elő, de ha leszáll az este, nem mer egyikünk sem kimenni az udvarra. Minden este valami gonoszat művelnek. Tegnap éjje kiszáritották az egész kutat. Tegnapelőtt éjjel halljuk, hogy a fal ketté reped. Reggelre azután már semmi nyoma nem volt az egésznek.

A leányról kérdezősködtem. Az öreg asszony sirni kezdett. Azt már egészen tönkretették a szellemek. Nincs annak számára már gyógyulás. Egyszer éjjel nyitva hagyta az ablakot, beleszállt a rossz szellem és azóta alig iszik, alig eszik, nem is beszél, de mindig alszik.

Szerettem volna látni a leányt s ajánlottam az asszonynak, hogy talán majd nekem sikerül belőle kikergetni a rossz szellemet. Az asszony hitetlenkedve csóválta a fejét:

— Nem lehet az kérem. Voltak már itt nem egyszer finom urak, meg nagyszavúak, akik mind a szellemet hajtották, de

LONDON. Az angol kormány jegyzéket intézett a francia kormányhoz, amelyben Düsseldorf, Duisburg és Ruhrort kiürítését sürgeti.

BERLIN. Oppeln környékén elkeseredett harcok folynak. Ugy, a lengyelek, mint a németek részén sok ember elesett. A lengyel felkelők Kattowitz főterén ágyukat állítottak fel.

nem megy ki solta az a bitang az én leányomból.

Hátrább mentem az udvarba. A kulba néztem. Tényleg egészen ki volt száradva, a csirkék számára a nyári fullasztó melegben a szomszédból hozták a vizet. A szobákból fülledt hűvös sötétség áradt ki. Az ablakban kíváncsian jelent meg egy sápadt, sovány leányarc, majd mikor engem meglátott, elsikoltotta magát és eltűnt a sötétben. Egyszerre nyitott a kapu. A gazda jött haza. Mogorva külső ember. Szinte durván hangzott a szava, mikor érdeklődött, hogy mi járásban vagyok. Az öreg asszony válaszolt helyetlem, hogy a szellemek iránt érdeklődtem. A gazda dühbe jött:

— Mit érdekl az az urat! Mit törődik a más bajával? Ha vannak is szellemek, az én házamban vannak és én intézem el velük a dolgom.

Nem volt valami barátságos. Sietve távoztam. A kapu előtt ugyanekkor egy számozatlan fogat állott meg. Egy nagyon elegáns uriaszony szállt ki belőle és bement a szellemlakta házba. Gyöngyvirágparfüm illata érződött utána.

(S. E.)

Rózsa Lajos Amerikában.

Rózsa S. Lajos operaénekes neve ma már az egész világon ismeretes. Annak idején lirt adtunk róla, hogy a kiváló operaénekes megvált a budapesti Operaházról és külföldre szerződött. Csailádjával Amerikába ment, azonban alig hogy megérkezett oda, megbetegedett, meg kellett operálni és hónapokig feküdt. Annál örvedetesebb, hogy most egy amerikai tudósítás alapján nemcsak teljes felgyógyulásáról, hanem első sikereiről is beszámolhatunk. Rózsa S. Lajos az első magyar operaénekes, akit a newyorki Metropolitan Opera House szerződött. Még betegsége alatt meghívást kapott az opera igazgatójától, aki ezekkel a szavakkal fogadta:

— Sokat hallottunk az ön csodálatos hangjáról. Fel a szinpadra. Mutassa meg, hogy mit tud.

És Rózsa megmutatta, hogy mit tud. A magyar művészt leszerződtették nagy fizetéssel és 300 dollár esténkénti külön felléptidijjal. Külön hangversenyeket is tart Rózsa és sikerei elképzelhetetlenek. A newyorki magyar önképzőkörök zászlókkal diszítették fel a termet. Az ötezer főből álló közönség tapsviharral reszkettette meg a hangversenypalota falait. Az est fénypontját három magyar dal képezte. Elénekelte Kiss Józsefnek „Egy sir” című dalát, azután Stojanovits Jenő Ninonjából

a „Bordalt”, végül Kurucz Jánosnak egyik szerzeményét. Legnagyobb sikert érte el Szabolcska Mihálynak ezzel a versével:

Tudja a jó Mindenható
Mi van azon sirni való,
Hogy a ménes ott delelget
Valahol a csárda mellett,
Kondorosi csárda mellett.

A lelkes közönség értékes ajándékokkal jutalmazta a művészt. A newyorki lapok kivétel nélkül hátsabokat közölnek Rózsa sikeréről és örülnek annak, hogy Newyork közönségének ezentul többször lesz alkalma ebben a kitűnő műélvezetben részesülni.

Urnap mulatság.

Egy aradi bohém-társaság az ujaradi Tündé kertben ünnepelte meg Umapia éjjelét. Atmentek az ujaradi Tündé kert mulatóba, borozgatni kezdtek és kellemes spriccek között be akarták várni az éjfelt. Félkör megérkeztek a Tündé kertben a rendőrök, beszüntették a nyilvános mulatozást és felszólították a társaságot, hogy hagyja el a termet. A társaság, amely már szemmel láthatólag tul volt a spicc első könnyed fázisain, kénytelen volt átvonulni a mellék zárthelyiségbe. Itt teljes temperamentummal és kedélyességgel folyt a mulatozás, a csndőröszemek azonban nem azért vannak még Ujaradon sem, hogy az Aradról kiruccant bohémeket az éjszakába nyúló mulatozás hevében hagyják. Később felszólították őket, hogy végleg hagyják el a Tündé kert helyiségeit. Most jön azonban az érdekes dolog. A társaság tagjai a kitűnő mulatság hangulatában megfeledeztek a nemrég kiadott hadizóna-rendeletéről, amely megtiltja az utcán való járkálást a sötét éjszakában és nem mertek már hazajönni a Tündé kertből. A társaság tagjai kénytelenek voltak az elsötétült szobákban ital nélkül, csendben bevárni a szabadságot hozó ujaradi kakasok kukorékolását.

A művésznő kritikája.

Bécs. Dirkens Annie, a líres bécsi színésznő november 25-én az egyik bécsi járásbíróság előtt állott, ahol a kormány szidalmazása miatt emeltek vádat ellene és ezer korona pénzbüntetéssel sújtották. Az ismert bécsi művésznő a mult esztendő nyarán az egyik pályaudvaron podgyásának feladása közben összeveszett a vasuti alkalmazottakkal és ezekkel a szavakkal förmedt rájuk:

— Látni lehet, hová jutottunk, amikor ilyen bagácsi kormányoz.

Az elsőfoku bíróság a kifakadás miatt elmarasztalta a művésznőt, aki a felebbviteli bíróság elé vitte az ügyet. A felebbviteli tárgyaláson Dirkens Annie leírta azokat a szenvedéseket, amelyeken közvetlenül a vonat elindulása előtt a podgyásfeladás közben átmert. A felebbviteli bíróság felmentette a művésznőt azzal a megokolással, hogy az inkriminált kifakadás nem jelent a kormány szidalmazását, a vasuti alkalmazottak pedig becsületsértés miatt nem tettek feljelentést a művésznő ellen.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Bécs, május 27. Tőzsdezárlat: Valutáárak: Márka 940, leu 960, lira 3075, francia frank 4800, svájci frank 10150, dollár 564, szokol 840, angol font 2230, dinár 1770, lengyel márka 58. — **Kifizetések:** Zágráb 4415, Berlin 930, Prága 841, Budapest 240, Milano 3037, Svájc 10162, Varsó 57, Amsterdam 201, Newyork 570, London 2250, Páris 4837, Bucaresti 960, Sofia 680. **Ertékpapírok:** Osztrák Hitel 1530, Magyar Hitel 4099, Rimamurányi 5725, Magyar Allamvasut 4420, Déli Vasut 2110, Salgóterjáni 13350. **Zürich, május 27. Tőzsdezárlat:** Berlin 910, Hollandia 197, Newyork 563, London 2207, Páris 4745, Milano 3020, Prága 820, Budapest 2425, Zágráb 450, Bucaresti 955, Bécs 1375. — **Arad, május 28. Dollár 53-54, márka 104-105, magyar korona 030, osztrák korona 010**

ZÜRICH, május 28. (Hivatalos). Tőzsdezárlat: Berlin 905, Newyork 569, Mailand 30, Prága 817 és fél, Budapest 235, Zágráb 440, Bukarest 945, Varsó 55, Wien 137 és fél, osztrák bélyegzett korona 102.

ZÜRICH, május 28. (Hivatalos zárlat.) Berlin 910, Holland 197 és fél, Newyork 569, London 2213, Páris 4735, Mailand 3010, Prága 820, Budapest 230, Zágráb 440, Bukarest 940, Wien 135. **Frankfurt** át bécsi kifizetések magánforgalmi Zágráb 445, Berlin 925, Prága 844, Budapest 227 és fél, Milano 3100, Svájc 102, Varsó 057, Newyork 580, London 2250, Páris 48 és háromnegyed, Bukarest 955, Budapest magánforgalom: Bécsi kifizetés 44, márka 420, sokol 385, lei 422, dinár 760, dollár 258, lira 1350, francia frank 21, svájci frank 45, angol font 1000, Napoleon 880.

Eladott aradi ingatlanok.

Polónyi János eladta a Homok-dűlőben fekvő 6 hold 700 négyszögöl szántót 40 000 leierért Nikolov György és nejének. — Vörös Imre és neje eladták a Str. Cornet Leucutia (Dugonics-utca) 5. számú házat 20 000 leierért Juhász István és nejének. — Dr. Erdődy Ignácné szül. Gyöngyösi Horváth Leona és tulajdonsorsai eladták a Strada Consistoriului (Batthányi-utca) 34b számú házat 200 000 leierért Bloch Jankának. — Özv. Dezső Jánosné eladta a Purgly Lajosné-utca 10. számú házat 11 000 leierért Tovisháti Sándor és nejének. — Sipos Erzsébet eladta a Mocsár-utca 1a számú házat 17 000 leierért Stern József és nejének. — Özv. Kuzmann Györgyné Katona Katalin eladta a Str. Bisericii (Gáj, Templom-utca) 43. számú házat 276 négyszögöl telekkel 15 000 leierért Marinkov Péternek és 150 négyszögöl üres telket 1000 leierért Kolarov Alexa és Ilin Miklósnak. — Neubauer József eladta a Str. Simeon Bahin (Dessewffy-utca) 11. számú házat 44 000 leierért Várady Aladárné szül. Matócsi Saroltának. — Oszlói Mihály eladta a Lóva-dűlőben fekvő 2 hold 1440 négyszögöl szántót 16 500 leierért Kellner Bélának. — Hidvégi Károly és neje eladták a Str. Götuz (Illés-utca) 103. számú házat 10 000 leierért Kádár Arszs és nejének. — Hölzel Rezső eladta a Str. Cornet Leucutiu (Dugonics-utca) 200 négyszögöl üres telket 3150 leierért

Klopp Mihály és nejének. — Eisler Ede és neje eladták a Calea Radnei (Tisza István-ut) telküket 10 000 leierért Klein Lajosné Schauer Ilonkának. — Molnár György és neje eladták a Calea Radnei (Tisza István-ut) telküket 10 000 leierért Klein Lajosné Schauer Ilonkának.

= Férőhelyek a bucaresti kállitáson. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara közli az érdekelt gyárosokkal, iparosokkal és kereskedőkkel, hogy Bucarestből nyert értesülés szerint a miniszterium a férőhelyek díját 70 százalékkal leszállítja, vagyis egy négyszögölméter kállitási terület díját 1000 leiről 300 leire mérsékli.

= A Nasici. Irtnak arról, hogy Aradon lesz a Nasici központja. Most arról értesülünk, hogy a Nasici romániai vállalatának központja már a jövő hónap folyamán Aradon fog megalakulni. A vállalat központi irodái Str. Cloșca (Szent László-utca) 10. számú házban nyerne megfelelő elhelyezést. Stern Gyula eddigi ügyvezető igazgató, aki úgy a kemény- mint a puhafa iparban és kereskedelemben általánosan ismert szaktekintély, a vállalatok vezérigazgatói állását fogja betölteni. Az egyes osztályok vezetésével a vállalat régi kipróbált szakemberei lesznek megbízva, akik közül egyelőre csak a következőket áll módunkban megnevezni: Groszmann Nándor, a kereskedelmi osztály igazgatója, Weinberger Kálmán, erdőüzemek igazgatója, Vadász Ernő, a könyvelési osztály igazgatója és Róna Jenő tükár.

= Szabad a marhakivétel. Bucaresti. Szerdán minisztertanács volt, amelyen a kormány megengedte Erdélyből a vágómarha szabad exportálását azzal a korlátozással, hogy az exportra kerülő tehének nyolc évesnél, az ökrök hat évesnél fiatalabbak nem lehetnek.

= Új váltópénz. Bucaresti. A pénzügyminiszter egy svájci vállalatot megbízott az új 25 és 50 banis váltópénz veretésével 20 millió lei összértékben. A szerződés szerint a pénznek négy hónapon belül készen kell lennie.

Aki feleségének mond fel.

Nem mindennapi felmondási esetet tárgyalt ma az aradi járásbírószágon működő lakbérleti bizottság. **Webert Gyula** volt oradea marei (nagyvárad) főpincér, aradi háztulajdonos mondott fel elvált feleségének, **Guray Jánosné**nek. Mivel az asszony nem akar kiköltözni a házból, a lakbérleti bizottságot kérte, hogy a felmondást érvényesítse. **Webert Gyula** azt hozta fel felmondási oknak, hogy az asszonyhoz nagyon sok férfit látogató jár és különben is állandó veszekedéseivel zavarja a ház békéjét. Legutóbb is az egész ház lakói véres verekedést rendeztek Gurayné egy pletykájából kifolyólag. Guray Jánosné elmondta, hogy két éve választotta el a váradai királyi törvényszék törvényesen férjétől, akivel a bíróság előtt megállapodást kötött, hogy házában mindenkor ingyen lakást fog kapni még arra az esetre is, ha újból férjhez megy. Ez rövidesen megtörtént és tekintve, hogy **Webert** most lényegesen drágábbért kitudná adni ezt a helységet, azért szeretné őt kitenni. A bíróság

több tanu kihallgatása után **nem érvényesítette a felmondást**, mert nem látta bebizonyosodottnak azt a tényt, hogy Gurayné tényleg zavarja a ház békéjét.

Be kell jelenteni a butorozott szobákat

A lakáshivatal felhívja az összes lakástulajdonosokat, akiknek jelenleg butorozott szobáik üresen állanak, hogy azt büntetés terhe mellett haladéktalanul jelentsek be. A hivatalnak tudomására jutott az, hogy az utóbbi időben több üzlethelyiség gazdát cserélt anélkül, hogy azt a lakáshivatalnak bejelentették volna. Felszólítja tehát mindezeket az üzlethelyiség tulajdonosokat, hogy üzletrekvírási kérvényeiket nyolc napon belül terjesszék be a lakáshivatalnak, mert az csak abban az esetben utalja ki részükre a kért üzlethelyiséget, ha erre egy állami hivatal igényt nem ter.

Felhívja a hivatal mindazokat, akik kérvényeik elintézésére iránt érdeklődnek, hogy a lakáshivatal hetenként csak egyszer és pedig szerdán fog felvilágosításokat fog szolgálni a hivatalos órák alatt. Azokat, akik az egyes lakásbizottsági gyűlések eredménye iránt érdeklődnek, úgy elégti ki a lakáshivatal, hogy az eredményeket szám és név szerint ki fogja függeszteni a lakáshivatal ajtárára. Az eredményeket szám szerint a hírlapokban amugy is közölni fogják. A lakásbizottság legutóbbi ülésén a következő számú kérvényeknyertek elintézését: 1572, 701, 1332, 1062, 1875, 1429, 2529, 2479, 2337.

Kényelmes utazás.

Az aradi vasutigazgatóság a bucaresti központ utasítására két héttel ezelőtt a kerület hatáskörébe tartozó vonalakon új menetrendet dolgozott ki. A menetrend két vonatpárt von forgalomba Arad és Teius (Tövis) között és a mellékvonalakon is pontos és közvetlen csatlakozást létesített mindenütt. A két vonatpár forgalombakapcsolása rövid idő alatt is rendet eredményezett az összes vonalakon és megszüntette a kocsikban az óriási túlszűfoltsgot. Teuisig (Tövisig) például ma már a legpompásabb kényelemben lehet megtenni az utat, sőt a két vonatpár közlekedése annyira megosztotta az utazóközönséget, hogy éjjel a fülkében már pihenni is lehet.

Per egy lerombolt kávéház miatt.

A lerombolt Hazám-kávéház bérletéért már körülbelül esztendeje folyik a per. A kávéházat tulajdonképpen Reisz Sándor sör nagykereskedő bírta bérben, aki azt albérlte adja özvegy Palkó Lajosnének. Közben Kádár Ferenc vendéglős megvásárolta a házat és engedélyt kért a cluji (kolozsvári) államtitkárságtól, hogy a bérlet kitegve és a Hazám kávéházat lerombolva új kétemeletes vendéglőt és szállodát építesen arra a helyre. Az államtitkárság meg is adta az engedélyt és Kádár rendőri karhatalommal kitette Palkónét a bérletből. Kádár azonban időközben meggon-

dolta a dolgot és nem építette fel a tervbevett kétemeletes palotát, hanem mindössze egy kis házat és egy tűzfalat emeltetett. Reisz Sándor pert indított Kádár ellen és kérte Palkónénak az újonnan emelt épületbe való sommás viszályhelyezését. A járásbírószágot elsőfokon elutasította keresetével Reisz. Ma tárgyalta másodfokon az ügyet Nagy Dezső táblabíró tanácsa és helybenhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét.

Mozik.

*** A mozgóképszínházak műsora.** Május 29-én az Apollóban: Yamata. Egy rabszolga története. — Az Urániában: Twist Olivér. Dickens világhírű regénye.

*** Yamata.** (Egy rabszolga története.) Az Apolló színház új film-szenzációt mutat be. Yamata a címe ennek a nagyszíni filmnek, amelynek szüzséjében Vajda László, a kiváló magyar filmíró egy afrikai rabszolga tragikus történetét rajzolja meg mesterien. Yamatát, a fiatal nubiai rabszolgát a rabszolga-vásáron ismeri meg Froville márkí, aki megsajnálja a korbácsütések alatt vergődő fekete bőrűt és csupa részvételel megvásárolta gazdájától. A márkí szabadon engedte Yamatát, de annak könyörgésére magával viszi Párisba. A Nyugat levegője megsebzi Yamata érintetlen lelkét. Szerelmes lesz abba a lányba, akit ura tanított ki táncosnőnek. Rabszolgához illően türi lelki gyöttrődéseit, de továbbra is hű marad urához. Amikor pedig megtudja, hogy ura öngyilkos lett, mert Ninon, a táncosnő megcsalta, az afrikai égő minden vadsága föllobog benne és megfojítja a csalfa leányt. Ezt a megkapó mesét gyönyörűen dolgozta fel a budapesti Corvin filmgyár, amely a legjelesebb magyar színészeket hívta meg a szerepek eljátszására. Ez a megkapó film még vasárnap és hétfőn marad műsoron.

*** Twist Olivér.** (Dickens világhírű regénye az Urániában.) Minden könyv-olvasó ember legszebb emlékei közé tartozik Twist Olivér, Dickens világhírű regénye. A budapesti Corvin filmgyár határozottan értékes kulturumunkát végzett, amikor Dickensnek ezt a csodás, izgalmas regényét filmre ültette. Dickens regényének szingzagdag leírása élethűen érvényesül a művészi filmben. A regény alakjait a budapesti moziarok egész sora kelt életre. — Törzs-Jenő: Z. Molnár László, Fenyvessy Emil. — Ime mutató a diszes névsorból, de a slágere a filmnek mégis csak az, hogy a kis Lubinszky Tibor, akit Arad közönsége annyira szeret, játssza a címszerepet. Az irodalmi filmet még vasárnap és hétfőn mutatja be az Uránia.

—————

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

JOGHURT

bolgár oltott tejet valódi oltó szorummal, pastörizált tejből ismét készítettünk. **Egy üveg 250.** Üvegeket 5 leierért.

Minden üveg eredeti tolmáros dugókkal van ellátva, különben nem valódi. Egészségeseket üdít, táplál, betegeket gyógyít. Kapható jégbehűtve: Karolina-utcai töltőpünkön, továbbá a Piata, Avram Iancu (Szabadság-téri) Hátország áforban lévő tejkimérő helyiségünkben és Tornyalné élelmiszerüzletében, a Központi-szálló mellett. — 2239

ARADI TEJCSARNOK.

Fürdő trico, gyermek trico Bársonynál Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 17.

Junius 1-től kezdve mélyen leszállított árakért férfit- nőt- és gyermek-cipők kaphatók a legdivatosabb a „TURUL CIPŐGYÁR“ aradi raktárában (Minorita-templom épületben.)

Megnyilt! Megnyilt!
Mayer
ujjonnan átalakított kerthelyisége, (sörösarnok és étterem) Str. Bucur (Eötvös-utca) 2. Kétféle polgári konyha. Temesvári villágos és barna sör. Igen olcsó abonama. Elsőrendű olgányzene. 10780

ROBE SALON
készíti a legszebb nyári ruhákat
Kölcsönöket
házakra, értékpapirokra. Idegen pénznemeket vesz és elad. Atutalásokat, kifutásokat eszközöl bárhova legjutányosabban

Lloyd-Bank
Bulv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 9. szám. Minorita templommal szemben. 2182

Figyelem! Figyelem!
Az Amerikai
mostan megalakult kelmefestő, vegytisztító és kéziműve vállalat. Leszállított árakkal vállal mind a szaktárolt vágó dolgokat. Különlegességeink kéziműve, toll és kalapfestés. Főüzlet: Str. Marasesti (Kossuth-utca) 67. Műhely: Str. Vasílie Stroiescu (Teleky-utca) 25. sz. 10696

BALASA és TRUTA
Bikszád gyógyfürdő
megnyitás junius hó 1-én.
Ivó kura, meleg ásványvíz és szénasavas fürdők, hidegvíz gyógyintézet, inhalálás. Allandó fürdőorvos. Gyógytár, posta és vasutállomás helyben. Napi ellátás 30-35 Lei. Felvilágosítást készséggel nyújt a fürdőigazgatóság, hol szobák még előjegyezhetők. — Cim: Fürdőigazgatóság, Bicsád. Szatmármegye. 2178

Gummitömlőt Spiráltömlőt Gummilemezt Gummiarut
2151
műszaki célokra
PIRELLI-féle
milánói gyártmányt szállít legolcsóbban azonnal raktárról:
Sz. G. E. Géposztálya
Sibiu (Nagyszében) Só-u. 22.
A milánói PIRELLI gumigyárak egyedárusító helye.

LA BÁCASKAI KENDER
kapható legolcsóbb napi árban nagyban és kicsinyben. 2120
MILIVOI RADOVAN, Str. Kogalniceanu (Mikes-u.) 14.

Üzletvevők figyelmébe!
Fűszer üzletek berendezéssel, teljes felszereléssel eladó. — Kávéház legforgalmasabb utvonalon előnyös kölcsönrel terhelve eladó HAASZ irodája által Str. Eminescu (Deák F.-utca) 2. 10698
Megnyilt „VICTORIA“
butorgyár lerakata:
Neuman-palota Str. Horia (Széchenyi-utca), ahol mindennemű butorok a leg egyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig állandóan raktáron vannak igen olcsó árak mellett. 2195

Szalmarázó tengely,
törekrázó tengely, dob tengely, gyűrűkenesű dob csapágy, feszmerők (manometer) és bármily gép javítását, vasöntvények szállítását vállalja. 2203

Aradi Vasipar r.-t.
Arad, Str. Kogalniceanu (Mikes K.-utca) 45.

Föld és szőlővevők figyelmébe!
Aradi határban 43 hold tanya teljes felszereléssel. Braur téglagyár háta megett 11 hold föld 2 tagban. Hegyalján 3, 5 és 10 hold urt szőlők kolnával. Teljes felszereléssel eladó HAASZ irodája Str. Eminescu (Deák F.-utca) 2. szám. 10698

Minden nap
indítunk teherszállító kocsikat Oradea-Mare (Nagyvárad) és Timisoara (Temesvárra).
WEISZ és HAASZ szállítók
Telefon szám 813. Arad. Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. szám. 10698

Figyelem! Figyelem!
Bér- és magánházak 3, 4, 5 és 6 szobás elfoglalható lakásokkal és kisebb magánházak nagyon olcsón megvehető HAASZ ingatlanigazgatói irodája által Str. Eminescu (Deák F.-utca) 2. 10698
Mielőtt butorait beszerezne,
okvetlen keresse fel 1483
BARICZ MATÉ
uj butorraktárát
Str. Metianu (Forray-utcában.)

Elsőrangú biztosító intézet
keres tisztviselőt, elsőrangú erőt (román nyelvet bírők előnyben részesülnek.) 10923
Ajánlatok „BIZTOSITO“ jeligére „KELET“ hírlapjában, Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. szám.

MIELŐTT HÁZAT ÉPITENE,
álatakítana, tatarozna, vagy bármily javítási munkát végeztetne, kérjen ajánlatot
TRITTHALER FERENC
építészeti irodájától Str. Cosbuc (Wesseleányi-utca) 47. ahol tervek és költségvetések a legmodernebb építkezésekről, a vállalt megbízások pedig a legjutányosabb árért elkészítettek. 10781

Kátránypapír
asphalt fedéllemez, asphaltzigetelő lemez carbolineum, kátrány, vaslakk, szurok, karbolsav, kátrány-papír szeg minden mennyiségben a legolcsóbb napi árakon kaphatók: **Weiss Dávid Utóda**
Strada Marasesti (Kossuth-utca.)
Korpa (díjtalan házhozszállítással) legolcsóbb napi áron. 10784

Mielőtt kocsit venne,
becserélne, vagy eladna, forduljon bizalommal:

SCHAMBERGER kocsigyárhoz,
Bulv. Reg. Ferdinand (József főc-ut) 11., ahol állandóan a legjobb minőségű kocsik, hintók nagy választékban kaphatók. Kocsik és autók fényezése és javítása pontos kivitelben méltányos árért előgadtatik. Használt kocsikat megvesz és elad. Üzemképes kocsikat bizományba eladásra vállal. 10450

Alig használt 6 lóerős „Munktel“
svéd gyártmányu nyersolaj motor, jutányos ár mellett ELADÓ. 10923

Messzer Béla, Kisjenő.

150 Leiért
női amerikai fél és magas CIPOK kaphatók **Fratil Apponyi Testvérek** Arad, Bulev. Ferdinand 7. 10921

Faszén
2102
bükkszábból égetett száraz, darabos 100 L.
métermázsánsként csomagolva 140 L.
kapható házhoz szállítva waggontételbe legjutányosabb napi árban.
Salamon, Dézna, raktar. Arad, Hal-tér 1

Próbáljon egyszer ebédelni vagy vacsorázni **MAYER-nél**
Str. Bucur (Eötvös-utca) 2. sz
Olcsó abonoma! 10780

Használt, jókarban
levő írógépek, jótállás mellett kaphatók. Szakszerű javítóműhely, tüzemkellékek mindengéphez
Gartner
írógépszaküzletében Aradon, Strada Metianu (Forray-utca.) 10922

Aszfalt és kátránypapír
ásvány-, kőszén- és fakátrány, carbolineum, fedéllakk, szurok, Biber, szigetelőanyag, facement, carbolpor nyersnaftalin, bordalemez, Rézképor, sicíliai darabos- és örölt kénpor, vas- és papirkénlap lmsy, parketviasz

Dobiaschi-Dörner
vegyi termék gyárában Arad.

JEANETTA MOHR
vizsg. fogtechnikus. Arad, Luther-tér 1. Rendel 8-12. 2-7-ig. Minden esütörtökön szegényeknek ingyen foghuzás. 10511

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle
MARGIT-CREME
Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Szepítők, májfoltok, bőrtörések, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozadás úde hamvas lesz. 10841
Dr. Földes és Hehs Aradon.

Uj burgonyát,
mindenféle zöldféléket u. m.: paradicsomot, uborkát, zöldpaprikát, dinyét, stb., továbbá öszikáposztát, téli burgonyát, hizott sertést, zsirt és gabonaműveket bármily mennyiségben waggontételekben szállít:
2063

Ewerth & Comp.
LOVRIN, (Bánát.)

Drága szőrméit óvja a molytól! Gondozásba elfogadja Mayer Miklós szücs, Arad, Strada Eminescu (Deák F.-u) 20. ahol elsőrendű kezelesben részesül

Jégszekrények jutányos árért kaphatók: Holló-nál, Strada Metianu (Forray-u.) Hunyadi palota

Kenderzsineg, ponyva, tömlő, előnyös áron **HACKER** TESTVEREKNEL ARADON

Iroda: Strada Muresului (Maros) 1.

Apró hirdetések.

Levelezés.

„KERESKÉPDŐ 33” jellegre levél mezt a kiadóba. Kérem átvenni. 2196

FÜGGETLEN, csinos hölgy állandó ismeretségét keresi 37 éves, intelligens megjelenésű fölisztviselő. Leveleket „Igazi barát” jellegre Wallinger hirdetője (Földes-patika kapujával szemben) továbbít. 10786

Alkalmazás.

LAKÁS ÉS TERMÉSZETBENI járandóság ellenében háztartáson vezetésére egy komoly nő keresek; lehet esetleg házaspár is. Str. N. Onu (Schweidel József-utca) 10. sz. 2222

MAJOROS FÉRFI, vagy nő, ki házi anyu és baromi tevénytéshez ért. az árva-háznál felvétetik Strada Vicentii Babes (Kiss Ernő-utca.) 2200

PUHAFASZAKMAIBAN teljesen jártas, ügyes detail elárúsító önálló raktárkezelő azonnali belépésre keresetlik. Román, magyar, német nyelv ismerete szükséges. Nőstök előnyben részesülnek. Ajánlatokat „Önálló” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 2210

MINDENES szakácsnét keres nőtlen segédtségi Arad melletti gazdaságba. Ajánlatokat „Állandó” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 2207

MINDENES keresetlik jó bizonyítványokkal. Jelentkezni Knézich Károly-utca 3. 10786

FRAULEIN energikus, kisebb gyermekek mellé keresetlik. Cim: Wallinger hirdetőjében. 10786

VARRÓNÓ házakhoz ajánkozik, odahaza is vállal. Cim a kiadóban. 2220

MANICURÓZÓ KISASSZONYT, pericel munkást keres manicúr-szalón. Cim a „Kelet” hirdetőjében. 10923

KISASSZONY FELVÉTELIK. KERPEL KÖLCSÖNKÖNYVTÁRBAN. 2221

Lakás.

SZÉPEN BUTORÓZOTT egy estleg két szobát külön bejárattal keres azonnaltal fiaival házaspár. Cim a kiadóban. 2231

ELCSERÉLNÉM modern kényszoba fürdőszobás lakásonál 3-4 szobásért jó díjazás mellett. Cim Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben) 10787

KÜLÖN bejárattal csinosan butorozott szobát keresek lehetőleg fürdőszoba használattal. Választ „Mérnök” jellegre kiadóba kérek. 2188

KÜLÖNBEJÁRATTAL butorozott szoba magános urakkal kiadó. Cim: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10785

Vétel és eladás.

SZÉP perzsa szőnyegek, csillár eladók. Megtekinthetők délelőtt Strada dr. Romul Velicium (Lipót-utca) 18. 2216

GÉPOLAJOK, motor, hengerolaj, gépszij, dobsín, rétegfém, gépzemni cikkek készíten Kovács Soma Társa Arad. 2205

HASZNÁLT TÉGLA. Benoid-gyárban bontásból eredő jó minőségű falitégla kapható nagyobb mennyiségben. Bővebbet az Aradi Olajpar R. T.-nél Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 22. 10923

GYERMEKKOCSI modern jökarban lévő, gumnikerekű, levehető előrészű, megvételre keresetlik. Cim: Wallinger hirdetőjében. 10786

AUTOKÓPENY, kerékpár, tömlő minden méretben Kovács Soma Társa Arad. 2206

TORDAI CEMENT érkezett Lövész-utcai raktárunkba, kapható bármily mennyiségben, továbbá vaggontérel rendelést elfogadunk prompt szállításra Gábor András és Társa. 2219

DIOFABOL készült hálószoza berendezés eladó Aranykéz-utca 3. Tellingerné. 2214

RÖVID keresztúros zongora elulazás miatt eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 10787

ELADÓ jökarban lévő ajtók, ablakok. Értékezni Colombo-üzlet Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 10. 2217

MODERN, világos új szifla hálószoza eladó Madách Imre (Moosár-utca) 3. 2218

GZEMKÉPES fatűrészológép eladó. Cim: Papp, Sárosvy utca 1. sz. 2224

GYERMEKÁGY, gyermek-íróasztal, mosdó eladó Könyök-utca 5. I. em. Megtekinthető déli órákban. 2198

KÜLÖNFÉLE perzsa szőnyegek eladók. Vargáné, Thököly Imre-utca 29. 2211

GÖZCSÉPLŐKÉSZLET, hatos, nyolcas, motorok minden nagyságban előnyösen Kovács Soma Társa Arad. 2204

KERESÉK megvételre egy jökarban lévő és szépen fényezett gyermekkocsi. Cim: Calea Radnai-ut 13. 2209

ANTIK és modern porcellán, butort, szőnyeget, festményeket, ékszer, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Állandó kiállítás. Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

ELADÓ egy jökarban lévő gyermekkocsi Strada Petru Papos (Gaál László-utca) 18. szám. 2201

FÜRESZMOTOR, normokintó kocsit, „Ica” 12 lőnyképezőgép eladó Akay, Borosjenő, postahivatal. 2183

CSÉPLŐGÉPEKET hasznabérbe vennék, idei cséplésre. Ha magángyár, 40-50 métermázsa búzát, vagy 4000 lei bérletet ízelek. Javitási költséget magam viseljem. Mihai Bauhan Siria. (Világos.) 2187

SZALONGARNITURA. Konsul Török, ebédő kredenc, stb. eladó Strada Russu Sirianu (Aulich-utca) 15. szám. 2200

FABRICA DE UELIURI DIN ARAD. Alexandri Lengyel si Fii (Aradi Olajmalom, Lengyel Sándor és Fiai) Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 22. Telefon 135. Ajánl napi áron deszillált és rafinált gépolajat, vulcán olajat, gőz és motorhengeroajat, autóolajat, autó és nehéz benzint, lovotté zsirt, sárga és fekete kocsikonocsót, tökmag, napraforgó és ropceolajat, olajpogácsákat. 10641

LEVELPAPIR, selyempapír bélső borítékkal dobozonként 16 lei, Knésser papirkereskedőnél, Dobó-utca. 10671

BUTOR. Ebédő és hálószozaok olcsó árban kaphatók Wiegandfeld butoraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

FÜSZERÜZLETHEZ csinos fiókos állvány eladó Megtekinthető Weisz gyógyszeráránál, Str. Ioan Kalvin 43. 2030

ARATÓGÉP Cornick-féle, megfelelő árban eladó. Spitzer Mór, Szemlak (Aradm.) 2197

KOMPLET fürdőszoba berendezés eladó. Cim a kiadóban. 2107

Ingatlan.

ELADÓ Strada Velicium (Lipót-utca) 26. számú ház elfoglalható lakással. Értékzeni ugyanott. 10787

SÜRGŐSEN eladó Strada Sava Paicu (György-utca) 25. számú új magánház. 10786

HÁJÓ-UTCA 30. számú ház üzlettel eladó. 2199

ELADÓ SZŐLŐ. Siria (Világoson), a 12-ik motor megálló közelében egy 4¹/₂ kalasztrális hold szőlő kolnával, teljes berendezéssel eladó. Bővebbet az Aradi Első Takarékpénztár főpénztáránál. 2192

HÁZ jóforgalmu korcsmával, fűszerüzlettel, nagy telekkel, sürgősen eladó. Sarlot Domokos-utca 34. 2194

ÁLLOMÁS MELLETT, Lehel-utca 2a) számú háztelék, fűskamra, kut és gyümölcsfákkal eladó. Cim Str. George Lázár (Baross Gábor-utca) 23. 2208

HÁZ ELADÓ Strada Velicium (Lipót-utca) 13. szám. 10786

SÜRGŐSEN ELADÓ Strada Granicelilor (Török Ignác-utca) 18. számú modern szép ház istállóval, kerttel, átadható lakással. Bővebbet ugyanott. 10785

STRADA COGALNICEANU (Mikes Kelemen-utca) 11. számú ház eladó. 2212

BELVÁROSBAN sarokház üzletekkel, elkülönített modern négy szobás lakással, elosztva is eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2213

ELADÓ belvárosban 6 szobás adómentes magánház, azonnal elfoglalható lakással. Cim a kiadóhivatalban. 10698

NEGYSZOBÁS adómentes modern magánház átvehető lakással eladó. Megtekinthető 4-6-ig Str. Marasesti (Kossuth-utca) 8a) 1525

EGY daráló malom teljes felszereléssel, 12 lőerős motorral eladó. Calea Radnai-ut 54. szám. 2169

NÉGY ÉS FÉL kataszt hold szőlő, három lakház és melléképületekkel Magyaradon. Müller szőpfestő szomszédságában eladó. Harbmann András Hosszu-utca 122. Ujarad. 2170

GYÜMÖLCSÖSKERT házzal (négy telek) parcellázva is, jutányosan eladó. Bővebbet Solcz Gyula, Strada Prima Verii (Báthory-utca) 45. 2184

Üzletek.

JÓFORGALMU FÜSZERÜZLET lakással eladó. Cim a kiadóban. 2215

Ellátás.

ELSŐRENDŰ házi koszt kapható házban és házon kívül. Cim a kiadóhivatalban. 2223

Külömféle.

HÉTFÖN este Bucuresibe utazom, utelvelek láttamozását olcsón elfogadom. Cimem Wallinger hirdetőjében. 10787

Vasut közelében

pékséggel rendelkező jól jövedelmező bétház, minden elfogadható árért eladó. Bővebbet Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben). 10781

Rubinstein Mór

államvasuti szállító, az aradi és curtici (Kürtös) vámhivatala
hivatalos vámközvetítője

ARAD.

Interurban-telefon 188.

Határkirendeltség Curtici (Kürtös)

Elvállal mindennemű szakszerű **vámkezelést, vámelőjegyzéseket, vámkülföldről, és külföldre.** A vámhivataloknál saját szakközvegeimmel, vámdoklarációnkkal vagyok t figyelemmel, rendelkezésére. Mindennemű **tranzitálás, interventiók és felvilágosítások** mindennemű **vám- és szállítási ügyekben, fuvardíjszabásokról.**
Rendszeresített gyors-gyűjtőforgalom **Csehországából, Ausztriából, Magyarországról,** valamint Erdély összes állomásairól és állomásairól.

Képvisele a kontinens minden nagyobb piacán.

Levelezés: magyar, német, román, francia, angol nyelveken. 2202

Ha szereti az egészségét,

ugy okvetlenül keresse fel a Muresul (Zsigmondházi strandfürdőt, amely kényelmesen berendezett kabinokkal f. hó 29-én megnyílik. Állandóan kocsijárat indul a Váresi kávéháztól a papirgyárig (egy leu). A papirgyártól a Maroson át oda és vissza csolnakon 25 bani. Nagyszabású szőp hangverseny. **Előzetes bejelentés szükséges.**
a fürdőintézéség.
8185

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt buterszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolott telefon 250. sz. 2118